

Kultur- och utbildningsförvaltningen

Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Bäckaskolans arbete för en trygg skola

Skolans namn: Bäckaskolan 7-9

Rektor: Åse Norman

Upprättad datum: 2020-06-18

1 Inledning

Alla barn/elever har rätt till en trygg och stimulerande miljö fri från diskriminering. Därför finns det bestämmelser om att förskolan och skolan måste arbeta främjande och förebyggande för att motverka diskriminering och undanröja hinder för allas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten.

I 3 kap. Diskrimineringslagen (2016:828) framgår det utbildningsanordnaren varje år ska dokumentera arbetet med aktiva åtgärder mot diskriminering och trakasserier.

Dokumentet ska beskriva hur verksamheten arbetar för att upptäcka risker, samt innehålla en översikt över de åtgärder som behövs för att förhindra sexuella trakasserier, främja barn och elevers lika rättigheter möjligheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, ålder könsöverskridande identitet eller uttryck eller sexuell läggning, samt de åtgärder som krävs för att förebygga och förhindra trakasserier.

Enheten skall dokumentera alla delar (kartläggning, främjande och förebyggande åtgärder, uppföljning och utvärdering, samverkansskyldigheten) av det löpande arbetet under året.

Det är inte bara undervisningen som omfattas av arbetet utan hela verksamheten. Det handlar om till exempel pedagogiskt material, prov och betygssättning till studiemiljö, raster och utflykter. Skolresor, friluftsdagar och avslutningar omfattas också.

Enligt 6 kap. 8 § Skollagen (2010:800) ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever.

Dokumentationen ersätter det tidigare kravet på att ha en likabehandlingsplan.

Nya bestämmelser för förskolan och skolan – fyra steg och sju diskrimineringsgrunder

www.do.se

1.1 Definitioner

Skolans arbete kring kränkande behandling styrs av Skollagen (2010: 800) kap 6 §3 och av Diskrimineringslagen (2008:567).

Kränkande behandling är det begrepp som används i 6 kapitlet §3 skollagen. Med kränkande behandling avses ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Diskriminering är enligt diskrimineringslagen att någon missgynnas eller kränks. Missgynnandet eller kränkningen ska ha samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna: kön, könsöverskridande identitet och uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Definition av de sju diskrimineringsgrunderna, se bilaga 1

Trakasserier är ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet och som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (se ovan)

Sexuella trakasserier är ett uppträdande av sexuell natur som kränker ett barns eller en elevs värdighet. Gemensamt för trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Namn på skola/förskola: Bäckaskolan 7-9
Rektor/förskolechef: Åse Norman
Ansvarig för planen: Åse Norman och Louise Andersson

Planen gäller från: 20-08-15

Planen gäller till: 21-08-15

2 Kultur- och utbildningsutskottets vision

Skolan för mig

3 Delaktighet och förankring

Samverkan med barn/elever har skett på följande sätt:

- Eleverna genomför trygghetsenkät och hemlig lapp en gång per termin
- Elevrådet, med representanter från samtliga klasser, har diskuterat och utvärderat föregående läsårs plan samt varit delaktiga i att arbeta fram underlag för den här planen
- Eleverna har genomfört enkät gällande reglerna på skolan

Samverkan med medarbetare har skett på följande sätt:

- Personalen har varit delaktiga i att gå igenom det förebyggande trygghetsarbetet. Föregående läsårs plan utvärderades under våren 2020
- Uppföljning av skolans arbete mot kränkningar och diskriminering sker löpande i trygghetsteamet, elevhälsoteamet och arbetslagen under läsåret

Samverkan med vårdnadshavare sker på följande sätt:

- Reflektioner och synpunkter från vårdnadshavare inhämtas på föräldramöten och utvecklingssamtal
- Planen finns tillgänglig på Fronter19

Förankring av planen

Inför varje revision ska planen processas på alla nivåer (elever, personal och vårdnadshavare). I vår verksamhet sker detta genom:

- Samtliga elever har via enkäter samt via elevrådsrepresentanterna varit delaktiga i utvärdering och framarbetning av planens aktiviteter
- Personalen är delaktiga i utvärdering och framarbetning av planens aktiviteter. Planens aktiviteter lyfts regelbundet under läsåret på planeringstid och arbetsplatsträffar

- Vårdnadshavare får planens aktiviteter presenterade vid föräldramöten

4 Utvärdering av föregående års arbete

Planen mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling ska innehålla en redovisning av hur åtgärderna i föregående plan har genomförts. Har åtgärderna haft avsedd effekt utifrån de mål som sattes upp i föregående plan? Utvärderingen ska sedan vara utgångspunkten för den nya planen.

Utvärdering av föregående plan

Eleverna genomför trygghetsenkäter två gånger per termin. Enkäten innefattar frågor som berör individen, klassen och skolan. I samband med enkäten genomförs även hemliga lappen i syfte att skapa ytterligare en arena där vi har möjlighet att fånga upp kränkningar och otrygghet. Såväl enkäterna som hemliga lappen ger oss en indikation på om vårt arbete mot kränkningar och diskriminering är framgångsrikt.

Samverkan i utvärderingen av föregående plan

Elever, lärare, trygghetsteam, EHT och vårdnadshavare

Resultat av utvärderingen av föregående plan

Det aktiviteter och insatser vi kom fram till i föregående års plan var följande:

- Anställning av en trygghetsperson på skolan vars uppgift är att arbeta förbyggande med samtal och observation samt utredande och uppföljningar av kränkningar
- Framarbetning av ett program för förebyggande arbete i årskurs 7 som sträcker sig över hela läsåret och berör relationer, ANDT, grooming, samarbetsövningar, studieteknik, sömn och stress. Och innefattar även besök av ungdomsmottagning och Polisen
- Utökning av rastvakten för att skapa ytterligare trygghet på skolan och en arena för relationsskapande mellan personal-elev

Utifrån med elever, personal och vårdnadshavare ser vi att insatserna har genomförts och varit framgångsrika. Gällande framgångar ser vi via elevenkäterna en ökning i antalet elever som känner att de har någon att prata med om något hänt.

Vi ser en utvecklingspotential i arbetet vi har genomfört under läsåret 2019/2020 och kommer utveckla arbetet ytterligare.

5 Kartläggning och analys av orsakerna

5:1 Diskriminering

Kartläggning

Kön	Det finns risk för ett ojämlikt bemötande koppla till kön. Till exempel att vi har olika förväntningar på tjejer respektive killar vad gäller uppförande och prestation.
Könsöverskridande identitet eller uttryck	Det finns risk för att eleven känner sig kränkt vid tillfällen där hen behöver identifiera sig som tjej eller kille. Till exempel vid enkätundersökningar och omklädning i omklädningsrum.
Etnisk tillhörighet	Det finns risk för att en persons attribut och tillhörighet används som skällsord.
Religion eller annan trosuppfattning	Det finns risk för att vi utgår från kristendomen som normen och att inte alla religioner får ta samma plats i skolan Trakasserier utifrån den religiösa tillhörigheten kan uppkomma Det finns en risk att alla elever inte kan delta i skolans aktiviteter om dessa inte planerats med hänsyn till religion.
Funktionsnedsättning	Det finns risk för att elever med nedsatt funktionsförmåga blir diskriminerade genom att de missgynnas eller förbises på grund av sina svårigheter
Sexuell läggning	Det finns risk att elever blir utpekade, påhoppade och bemötta med skällsord på grund av sin sexuella läggning
Ålder	Det finns risk att elever bli utsatta om de till exempel har fått gå om en årskurs

5.2 Kränkningar

Kartläggningen

Vi genomför trygghetsenkät och hemligalappen två gånger per läsår och kartlägger utifrån det tryggheten på skolan. För att skapa oss en bild av förgående år går vi igenom de kränkingsanmälningar som gjordes då. Kartläggningen visar att:

- Att en större andel elever känner att de har någon att vända sig till om det händer något i skolan (enkät VT20) jämfört med tidigare genomförd enkät (HT19)
- Enkäten under VT20 visar att vi behöver se över schema över omklädningsrum så att inte två klasser delar omklädningsrum, då detta skapat otrygghet
- Uppehållsrummet, toaletterna, centralhallen nere och omklädningsrummen framställs i enkäten som de platser där eleverna känner sig otrygga
- Det har framkommit önskemål om att utveckla arbetet som elevrådet gör
- Det har framkommit att det föreligger behov av att arbeta mer med studiero

Analys av resultatet

Utifrån det som framkommit i kartläggningen ser vi att vi behöver arbeta vidare med vuxennärvaro i korridorer och uppehållsrummet, schemalägga idrottslektioner/tilldela klasser omklädningsrum för att skapa trygghet kring omklädningsrummen, utveckla elevrådets arbete samt arbete aktivt med studiero under läsåret 2019/2020. Det har mynnat ut i att vi kommer genomföra en rad åtgärder under läsåret:

- Utveckling av årshjulet gällande förebyggande insatser i samtliga årskurser

- Otrygghet kring omklädningsrummen byggs bort genom schemaläggning. Vi ser över hur idrottslärarna kan jobba förebyggande med tryggheten i omklädningsrummen
- Utveckling av elevrådets arbete genom vuxennärvaro i form av representanter från trygghets- och elevhälsoteam
- Utredda varför toaletterna upplevs som otrygga och avhjälpa de faktorer som bidrar till otrygghet
- Uppehållsrummets öppettider ses över och vi ser till att det är stängt om det inte finns någon vuxen närvarande
- Utredda varför Mitten upplevs som otrygg och avhjälpa de faktorer som bidrar till otrygghet
- Rikta rastvakten mot de områden som upplevs som otrygga

6 Åtgärder och aktiviteter

- Vi ska arbeta för att alla elever har en trygg skolgång, fri från kränkningar
- Skolan ska förebygga och förhindra all diskriminering och trakasserier som har samband med kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder
- Uppföljningar sker löpande genom observationer, samtal, möten samt genom genomförande av trygghetsenkät och hemlig lapp minst två gånger per läsår

6.1 Främjande och förebyggande aktiviteter på enheten under kommande år

Långsiktiga lösningar som syftar till att stärka det fysiska, psykiska och sociala välbefinnandet. Att förstärka det friska, det som man vet att alla mår bra av.

Att identifiera och kartlägga de faktorer som utgör risker för olika former av ohälsa eller hinder i lärandet. Minska konsekvenserna av uppmärksammade riskområden och kan riktas till alla elever men ändå ha ett specifikt fokusområde

Mål	Aktivitet	Tidsplan	Ansvarig	Uppföljning, Utvärdering (hur, när)
Att skapa förutsättningar för en bra skolgång på Bäckaskolan 7-9	Överlämning från överlämnande skolor	Under vårterminen	Rektor och EHT	I juni

Att tidigt skapa en trygghet inför skolstarten på Bäckaskolan 7-9	Besök inför skolstart i åk 7	Under juni	Rektor och klassföreståndare	I samband med aktivitet
Att tidigt fånga upp otrygghet, kränkningar och diskriminering samt bedriva ett proaktivt trygghetsarbete	Trygghetsteam	1 ggr/vecka	Trygghetsperson	Utvärdering och uppföljning sker löpande
Att verka för socialt, psykiskt och fysiskt välbefinnande hos eleverna	Elevhälsoteam	1 ggr/vecka	Rektor	Utvärdering och uppföljning sker löpande samt under sommaren 2021.
Att förebygga sociala svårigheter, psykisk och fysisk ohälsa	Förebyggande arbete i åk 7 som berör frågor gällande hälsa, trygghet, konflikthantering, ANDT, grooming och normer	1 ggr/månad	Elevhälsan samt klassföreståndarna	Löpande samt samband med sista tillfället i maj månad. Revidering sker sommaren 2021.
Att förebygga sociala svårigheter, psykisk och fysisk ohälsa	Förebyggande arbete i åk 8 som berör frågor gällande normer, ideal, lagar och regler, nätmobbing/näthat	Löpande enligt schema	Elevhälsan samt klassföreståndarna	Löpande efter aktiviteter. Revidering sker sommaren 2021.
Att förebygga sociala svårigheter, psykisk och fysisk ohälsa	Förebyggande arbete i åk 9 gällande ANDT och framtidskoll	Löpande enligt schema	Elevhälsan samt klassföreståndarna	Utvärderas löpande i samband med aktiviteter. Revideras under sommaren 2021.
Att kartlägga och avhjälpa otrygghet, kränkningar, diskriminering och trakasserier på kort och lång sikt	Trygghetsenkät och hemlig lapp	1 ggr/termin	Kurator samt klassföreståndarna	1 ggr /termin

Att trygghetsteamet skyndsamt ska utreda och avhjälpa otrygghet, kränkningar, diskriminering och trakasserier	Hemlig lapp gällande tendenser till otrygghet på skolan	1 ggr/månad	Trygghetsteamet	1 ggr/månad
Att skapa dialog kring fysisk och psykisk hälsa samt avhjälpa upptäckt ohälsa via interna och externa insatser	Hälsosamtal i årskurs 8 samt återkoppling och information till klasserna	Löpande enligt schema	Skolsköterska	Löpande i EHT, i klassen och med klassföreståndare
Att skapa trygghet i korridorerna och uppehållsrummet samt via närvaro och relationsskapande	Rastvärdar och trygghetsperson	Dagligt arbete	Lärare	Arbetslagsträffar och trygghetsteamet
Att öka skolnärvaron	Proaktivt arbete för att öka skolnärvaron. Se plan för närvaro	Dagligt arbete	EHT, trygghetsteam och lärare	Löpande i arbetslag, trygghetsteam och EHT
Att skapa en trygg och aktiv rastmiljö för eleverna	Utvecklande av aktiviteter i uppehållsrummet	Dagligt arbete	Trygghetsteam och skolvärd	Löpande i samband med aktiviteter
Att skapa trygghet utifrån tydliga förväntningar på såväl personal som elever	Vi arbetar med tydliga regler i syfte att skapa trygghet genom tydliga förväntningar	Dagligt arbete	Lärare, trygghetsteam, EHT	Revidering sker under VT21.

7. Att upptäcka, utreda och dokumentera diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Mål

På skolan ska all personal delta i ett aktivt arbete mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Rutiner för att tidigt upptäcka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

- Kartläggning utifrån trygghetsenkäterna som genomförs en gång per termin
- Kartläggning utifrån hemligalappen som genomförs en gång per termin
- Observationer
- Samtal

Personer barn/ elever/ vårdnadshavare kan vända sig till

All personal finns till för våra barn/ elever om de behöver stöd och hjälp.

Ansvariga kontaktpersoner är:

- Kontaktlärare
- Rektor
- Kurator

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn/ elev kränks av andra barn/ elever.

Det är all personals ansvar att:

- När personal får kännedom om en händelse samtalar de med de inblandade. Dokumenterar händelsen på blankett, anmälan om kränkande behandling.
- Informera rektor om den kränkande behandlingen.
- Reflektera över normer och värderingar som personal förmedlar genom sitt förhållningssätt.
- Se till att åtgärder vidtas då diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling misstänks/ anmäls/ upptäcks.
- Bevaka att utredda fall, där jag som personal är berörd, följ upp.

Det är rektorns ansvar att:

- Skicka anmälan till huvudmannen. (Kultur- och utbildningsförvaltningen som sedan delger KU/KS informationen)
- Fördela ansvaret för vem som ska utreda händelsen, utredning om kränkande behandling
- Se till att relevanta åtgärder genomförs för att kränkningarna ska upphöra.
- Se till att händelsen följs upp, uppföljning och utvärdering
- Ansvar för att utredningen läggs in och arkiveras i PMO.
- Att utredningen skickas till KU efter avslutad utredning.

Blanketter som ska användas vid dokumentation av kränkning finns på Fronter/ Centralt arkiv/ Kränkande behandling

Rutiner för dokumentation

Anmälan, utredning och uppföljning skickas i original till Kultur – och utbildningsförvaltningen som diarieför dokumentationen och delger huvudmannen.

Anmälan, del 1, skickas direkt vid uppmärksammas händelse. Del 2 och 3 i direkt anslutning till att de upprättats. För enskild elev dokumenteras även händelsen i PMO av rektor eller kurator. KU återkopplar antal anmälningar 2 ggr per läsår till rektor.

Bilaga 1

Diskrimineringsgrunder

Kön

Skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier som har samband med kön. Skolan ska också aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för elever som deltar eller söker till verksamheten oavsett kön.

Med kön avses enligt 1 kap. 5 § diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man.

Transsexuella personer, alltså personer som har ändrat eller kommer att ändra sin juridiska könstillhörighet, skyddas utifrån diskrimineringsgrunden kön.

Några händelser som kan vara exempel på könsdiskriminering, trakasserier som har samband med kön eller sexuella trakasserier:

Maria vill göra sin praktik på en målerifirma, men studie- och yrkesvägledaren avråder henne med argumentet ”Det är för hårt arbete för en tjej”. [diskriminering]

Pedro blir retad av kompisarna på fritidshemmet för att han är den ende killen som valt att gå med i dansgruppen. [trakasserier på grund av kön]

Några elever på skolan sprider ett rykte om Karin, att hon betar sig som en hora och hånglar med vem som helst. [sexuella trakasserier]

Könsöverskridande identitet och uttryck

Lagen säger att barn och elever inte får diskrimineras eller trakasseras i skolan av skäl som har samband med könsöverskridande identitet eller uttryck.

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt 1 kap. 5 § i diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Skyddet omfattar de barn och elever med en könsidentitet eller uttryck som hela tiden eller periodvis skiljer sig från samhällets könsnormer.

Diskrimineringskyddet gäller också när ett barn eller en elev utsätts för missgynnanden eller trakasserier som har samband med en nära anhörigs könsidentitet eller uttryck.

Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller uttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från ”det normala”. Alla människor har könsidentitet och uttryck, inte bara transpersoner. Med könsidentitet eller uttryck menar DO en persons identitet eller uttryck i form av kläder, kroppsspråk, beteende eller annat liknande förhållande med avseende på kön.

Diskrimineringsgrunden könsöverskridande identitet eller uttryck omfattar de flesta transpersoner. Transpersoner är ett paraplybegrepp som används om människor som på olika sätt inte följer samhällets normer kring könsidentitet eller uttryck. Transpersoner bryter mot

tvåkönsnormen och föreställningar om hur kvinnor och män, pojkar och flickor förväntas vara och se ut. De som omfattas av skyddet kan till exempel vara transvestiter, intersexuella (personer som fötts med oklar könstillhörighet) eller inter- och transgenderpersoner (personer som definierar sig bortom kön eller utanför de traditionella könsidentiteterna).

Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella. Observera att transsexuella personer omfattas av diskrimineringsgrunden kön.

Jorge blir förlöjligad och hånad av en grupp killar i skolan eftersom han sminkar sig med mascara och läppglans. [trakasserier]

Kim, som identifierar sig som intergender, söker upp skolkuratoren på sitt gymnasium för att tala om problem i familjen. Skolkuratoren ifrågasätter Kims könsidentitet och istället för att få prata om sina problem hemma, måste Kim förklara och försvara vad intergender betyder och innebär. [diskriminering]

Alex, som klär sig i kjol och klänning, blir utföst av de andra tjejerna från skolans tjejtoalett eftersom de tycker att Alex är för mycket kille för att få gå in där. [trakasserier]

Etnisk tillhörighet

Skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet. Skolan ska också aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för barn och elever eller studerande som deltar eller söker till verksamheten oavsett etnisk tillhörighet.

Med etnisk tillhörighet menas enligt 1 kap. 5 § i diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Diskrimineringsskyddet gäller även när ett barn eller en elev utsätts för missgynnanden eller trakasserier som har samband med nära anhörigs etniska tillhörighet.

Diskriminering och trakasserier som har samband med felaktigt förmodad etnisk tillhörighet ingår också i lagskyddet.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

En skola med många elever med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn vid antagning av nya elever för att inte få en alltför segregerad elevgrupp. [diskriminering]

Thomas, som är svart, får många kommentarer från de andra eleverna om sitt hår och sin hudfärg. Många vill ta och känna på honom. Klassföreståndaren avfärdar honom med att ”Ja, men du vet ju att du är annorlunda. Det är klart att de andra är nyfikna på dig. De menar ju inget illa”. [trakasserier]

Maria är bäst i klassen på svenska. Hon är aktiv på lektionerna och har alla rätt på proven. Läraren vill inte ge Maria MVG, då svenska inte är hennes modersmål. [diskriminering]

Religion eller annan trosuppfattning:

Skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier som har samband med religion eller annan trosuppfattning. Skolan ska också aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för barn och elever som deltar eller söker till verksamheten oavsett religion eller annan trosuppfattning.

Diskrimineringsskyddet gäller också när ett barn eller en elev utsätts för missgynnanden eller trakasserier på grund av en nära anhörigs religionstillhörighet eller trosuppfattning.

Även diskriminering och trakasserier som har samband med felaktigt förmodad religionstillhörighet eller trosuppfattning ingår i lagskyddet.

Enligt regeringens proposition 2002/03:65 "Ett utvidgat skydd mot diskriminering" bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringskyddet. Andra etiska, filosofiska eller politiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför. I övrigt definieras inte religion eller annan trosuppfattning i diskrimineringslagen.

Religionsfriheten är skyddad i såväl internationella konventioner som i den svenska grundlagen.

Vincent, vars familj är med i Pingstkyrkan, blir ofta retad för det av några klasskamrater. De säger det på skämt, men han tycker inte att det är roligt. [trakasserier]

Läraren nekar Leila att bära huvudduk på SFI-undervisningen med motiveringen "Huvudduk är ett tecken på kvinnoförtryck". Det innebär att Leila utestängs från sin utbildning. [diskriminering]

Rebecka är judinna. En dag har någon ristat ett hakkors på hennes skåp. [trakasserier]

Skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier av en elev eller ett barn när det har samband med funktionsnedsättning. Skolan ska också aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för barn och elever som deltar eller söker till verksamheten oavsett funktionsnedsättning

Funktionsnedsättning

Med funktionsnedsättning menas enligt 1 kap. 5 § i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Begränsningen av funktionsförmågan ska till följd av en sjukdom eller skada vara medfödd eller förvärvad. Begränsningen ska därutöver vara varaktig, det vill säga bestå över en längre tid. Begränsningar till följd av en skada eller sjukdom som är av övergående natur omfattas alltså inte.

Exempel på vanliga funktionsnedsättningar är allergier, hörsel- och synskador, Aspbergers syndrom, ADHD och dyslexi och olika variationer av rörelsehinder.

Diskrimineringsskyddet gäller också när ett barn eller en elev utsätts för missgynnanden eller trakasserier som har samband med en nära anhörigs funktionsnedsättning.

Graden av en funktionsnedsättning har dock ingen betydelse. Funktionsnedsättning kan märkas mer eller mindre beroende på miljön och situationen.

Även diskriminering och trakasserier som har samband med felaktigt förmodat funktionsnedsättning ingår i lagskyddet.

På skolavslutningen ropade skolans rektor upp alla elever individuellt och tackade av var och en förutom särskoleklassen, som hon ropade upp som grupp.
[diskriminering]

Elenas pappa har en CP-skada. Hon blir arg och ledsen när andra elever i skolan ropar ”Din pappa är jävla CP.” [trakasserier]

Patrik, som har ADHD, blir utkörd från klassrummet för att han inte kan sitta still. Han lämnar hela tiden sin plats. En dag klarar lärarvikarien inte av situationen utan skickar hem Patrik med orden ”ADHD-barn borde inte få gå på högstadiet!”
[diskriminering och trakasserier]

Skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier som har samband med sexuell läggning. Skolan ska också aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för de barn och elever som deltar eller söker till verksamheten oavsett sexuell läggning.

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt 1 kap. 5 § i diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Diskrimineringskyddet gäller också när ett barn eller en elev utsätts för missgynnanden eller trakasserier som har samband med nära anhörigs sexuella läggning.

Även diskriminering och trakasserier som har samband med felaktigt förmodat sexuell läggning omfattas av lagskyddet.

Några elever i skolan brukar vara elaka mot Johanna på många olika sätt. Oftast kallar de henne ”äckliga lebb”. [trakasserier]

Det har gått bra i skolan för James tills hans två pappor kom på besök. Efter det har han svårt att få vara med i grupparbeten och ibland får han jobba ensam.

James vill inte vända sig till sin lärare eftersom läraren ser att de andra fryser ut honom, men inte gör något. [trakasserier]

På skolan ordnas en avslutningsbal. Elin och Anna, som är ett par, får inte dansa den första uppvisningsdansen tillsammans. [diskriminering]

Barn och elever får i skolan inte utsättas för diskriminering och trakasserier som har samband med ålder.

Ålder

Med ålder avses enligt 1 kap. 5 § i diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd. Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i skolan.

Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder om

- särbehandlingen gäller tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola eller specialskolan. En sådan bestämmelse kan vara skollagen eller grundskoleförordningen.
- särbehandlingen har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga. Det gäller till exempel åldersgränserna för tillträde till gymnasium, vuxenutbildning och SFI. När skyddet mot åldersdiskriminering infördes gjorde regeringen en översyn av alla bestämmelser inom utbildningsväsendet. Regeringen hittade inte några bestämmelser som skulle strida mot förbudet.

Malte är ett år yngre än sina klasskamrater och blir ofta retad på grund av detta.

[trakasserier]

Agnes pappa är mycket äldre än de andra papporna i hennes klass. Hon blir sårad när de andra klasskamraterna skämtar om det. Hon har sagt ifrån att hon blir ledsen, men de fortsätter i alla fall. [trakasserier]

